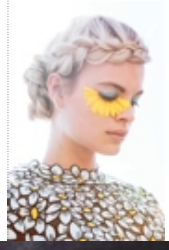
ZATERDAG 2, ZONDAG 3 MEI 2015
VLAAMS-BRABANT 92 STE JAARGANG, NR. 102
BELGIE € 3,50 NEDERLAND € 3,75 LUXEMBURG € 3,75

dS De Standaard
WEEKEND

Marie Vinck en Stef Aerts
over samen leven en samen theater maken
'Na iedere productie denk ik: dit doe ik nooit meer'
cultuur

Magazine

Mooinummer
Van Nederlandse kunst tot Marokkaanse prinses

Baarmoeders te huur op beurs in Brussel

- Amerikanen promoten commercieel draagmoederschap
- Doelgroep: homostellen met kinderwens
- Belgische holebi's grondig verdeeld 8-10

© iStock

dS Weekblad

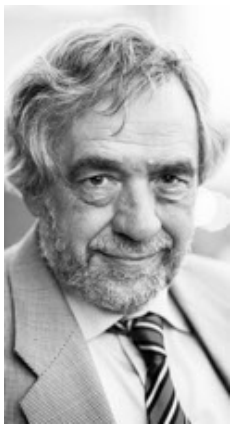
Britse verkiezingen: de eindsprint

Een week in het spoor van Ed Miliband

AFSCHEID VAN GUY TEGENBOS

dS Weekblad
'Een journalist moet nijpen, niet dooddoen'
Opinie
Frank Vandenbroucke over (g.teg.): 'Vervelend, hardnekkig, maar grondig'

5 4 13657 203659 18

DE STANDAARD
ZATERDAG 2, ZONDAG 3 MEI 2015

Baby's op bestelling: the

AMERIKANEN PROMOTEN COMMERCIEEL DRAAGMOEDERSCHAP BIJ EUROPESE HOMOSTELLEN

DE CORRESPONDENTEN
VAN DE STANDAARD

VEERLE BEEL

'Wij verwelkomen ouders van over de hele wereld, en we hebben personeel dat vloeiend Frans en Spaans spreekt!' Het is een van de vele wervende boodschappen die bemiddelingsdiensten voor draagmoederschap in de Verenigde Staten op hun websites plaatsen, samen met foto's van schattige, blanke baby's met mollige gezichtjes en grote ogen. In onlinevideo's belooft de oprichtster en ceo van Lotus Blossom Consulting mirakels: *'I am making babies out there!'* Die ukjes zijn uiteraard niet gratis.

Op de website van het Northwest Surrogacy Center, met kantoren in Portland en San Francisco, kun je foto's en profielen van kandidaat-draagmoeders zien. Het is een keuzemenu vol mooie, jonge vrouwen die 'graag zwanger zijn' en 'heel graag andere mensen helpen'. Wat dat mag kosten? Al snel 100.000 dollar (ca. 90.000 euro). Geld dat natuurlijk niet allemaal naar de draagmoeders zelf gaat, maar in eerste instantie naar de bemiddelingsdiensten die beloven dat ze voor dat bedrag alles regelen: een goede draagmoeder en indien nodig ook een eiceldonor, een medisch team dat aan reproductieve geneeskunde doet en een juridische equipe die ervoor zorgt dat de wensouders na de geboorte als wettige ouders worden erkend in de Verenigde Staten.

Dat all-inpakket komen ze dit weekend promoten in Brussel, onder de noemer 'Parenting Options for European Gay Men'. Het evenement is volgeboekt. Liefst 140 homostellen uit België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Zweden, Zwitserland, Portugal, Israël,

American way

Een twintigtal Amerikaanse privéklinieken en bemiddelingsdiensten die commercieel draagmoederschap faciliteren, strijkt dit weekend in Brussel neer. Ze richten zich tot homostellen met een kinderwens uit heel Europa. Belgische experts bekijken dit initiatief met argwaan en Belgische holebi-organisaties nemen niet deel aan de beurs wegens interne verdeeldheid. Ondertussen zijn er wel 140 homostellen ingeschreven. 'Het is een keiharde business.'

Spanje en Bulgarije hebben zich ingeschreven. 'Het is voor het eerst dat we in België neerstrijken', zegt Ron Poole-Dayan, coördinator van de organiserende vereniging Men Having Babies. Hij weet dat het concept omstreden is. 'Maar hey, het is niet nieuw. Homostellen uit de hele wereld komen nu al naar ons land om hun kinderwens te realiseren via draagmoederschap. Dat is de realiteit. Wij proberen dit toegankelijker te maken voor Europese homomannen door objectieve informatie te verschaffen.'

Gewin

Wat opvalt, is dat er aan dit evenement Nederlandse organisaties deelnemen, maar geen uit België. Een rondje bellen leert dat dit initiatief véél vragen oproept. De Vlaamse adoptieambtenaar Ariane Vandenberghe uitte haar bezorgdheid een tijdje geleden al rechtstreeks bij de organisatoren. 'We hebben onze diensten aangeboden omdat we willen vermijden dat er weer wensouders en kinderen in een juridisch vacuüm terechtkomen. Maar we hebben geen enkele reactie gekregen. Jammer, want het is echt niet zo gemakkelijk om na draagmoederschap de afstamming volgens Belgisch recht te regelen. Denk aan baby Samuel die twee jaar vastzat in Oekraïne.'

Ook Petra De Sutter, diensthoofd gynaecologie aan het UZ Gent en senator voor Groen, is dit initiatief niet bepaald genegen. 'Wat de Amerikanen doen, is niet het model dat ik voorsta. Maar mensen van bij ons kunnen er wel gebruik van maken, omdat commercieel draagmoederschap in de VS wettelijk goed geregeld is. De Amerikanen hebben het recht om daar informatie over te komen geven.' 'Maar als ze naar België komen om te ronselen en er financieel gewin uit te slaan, krijg ik het er wel lastig mee. Het zal mij des te meer motiveren om hier in de politiek aan een goede regeling voor draagmoederschap te werken. Zodat mensen niet meer genoodzaakt zijn om hun heil te zoeken in het buitenland.'

De Vlaamse holebikoepel Çavaria kreeg een uitnodiging voor samenwerking met Men Having Babies in de bus. 'Wij blijven daar liever van weg', zegt woordvoerder Jeroen Borghs. 'We vinden dit te eenzijdig commercieel. Toegegeven, onze achterban is erg verdeeld. Sommigen zijn rabiaat tegen en vinden dat draagmoederschap tot de uitbuiting van vrouwen leidt. Anderen roemen dit als hun laatste kans op een eigen kind. Als organisatie hebben we er nog geen eensgezind standpunt over kunnen formuleren.'

Ook het Roze Huis uit Brussel distantieert zich. 'Ons is inderdaad gevraagd om mee te doen', zegt coördinator Frank Schoenmakers, maar de achterban, die veel Franstaligen telt, is verdeeld. 'Sommige van onze ledenverenigingen, zoals Homoparentalité, zijn veeleer pro, maar andere zijn contra. Door de band genomen zijn het vooral de feministisch geïnspireerde lesbische verenigingen die de vrouw niet gereduceerd willen zien tot "broedoven".'

Het Roze Huis heeft dan maar besloten om zelf een debatdag over draagmoederschap te organiseren. Die vindt zaterdag plaats in Brussel, in het raam van de Gay Pride die dit weekend van start gaat. 'Wij zullen voor- en tegenstanders aan het woord laten', zegt Schoenmakers. 'Dat ontbreekt bij het Amerikaanse initiatief. Het is eenzijdig pro. We hebben hen ook uitgenodigd, maar ze willen niet komen.'

Men Having Babies organiseert zaterdag in de late namiddag zijn eigen debat in Brussel, voorafgaand aan de infodag op zondag. 'Wij zijn helemaal geen lobbygroep die zich laat betalen door de sector', zegt Ron Poole-Dayan. 'We laten hen betalen om deel te nemen aan onze evenementen. We organiseren er wereldwijd een vijftal per jaar. Met dat geld betalen we beurzen voor armlastige wensouders. Daarom is het zo jammer dat we geen partner vinden in België. Wij kunnen vanuit de VS niet nagaan welke mensen daarvoor in aanmerking komen en welke niet.'

De diensten die naar Brussel komen zijn overigens geselecteerd op basis van de 'surrogacy advisor' die Men Having Babies opstelt aan de hand van de commentaren van zijn leden. 'Een beetje vergelijkbaar met de bekende reissite Tripadvisor', zegt Poole-Dayan. 'De resultaten kun je lezen op onze website. Het systeem zwengelt de competitie aan en geeft wensouders tools in handen om te onderhandelen en af te dingen op de prijs. Want toegegeven: het is een keiharde business in de VS en hij is niet altijd even transparant. Dat proberen wij te veranderen.'

Weet hij dat Belgische politici aan een regeling werken en dat de kans groot is dat commercieel draagmoederschap in ons land zal worden uitgesloten? 'Ja, dat heb ik inderdaad begrepen. Het Verenigd Koninkrijk en Canada doen dat ook. Maar hun draagmoeders krijgen wel onkosten betaald, en die zijn vaak even hoog als wat commerciële draagmoeders bij ons krijgen. Maar goed, ik ben geen politicus. Uw politici moeten beslissen wat ze het beste vinden. Dat zal niet verhinderen dat Europeanen de plas blijven oversteken om van ons systeem gebruik te maken.'

'Eigen kind'

Dat beseft ook de Gentse advocate Veronique Van Asch, die in eigen land vaak draagmoederschappen juridisch begeleidt. 'Er zijn enorm veel homoparen met een kinderwens. Adoptie is bijna geen optie meer, omdat adoptie in het buitenland voor hen erg beperkt is en er in het binnenland niemand meer wordt toegelaten op de wachtlijst. Er zijn nu al 500 kandidaat-adoptiegezinnen aan het wachten! En dus begrijp ik dat draagmoederschap voor hen bijna de enige kans is om nog aan een kind te geraken.'

'In eigen land kan dat in het UZ in Gent. Maar draagmoederschap blijft in België een niche; de afgelopen jaren zijn er slechts twintig gevallen gerealiseerd. Omdat de vraag veel groter is, trekken mensen natuurlijk ook naar het buitenland. Vorig jaar nog had ik een heterostel uit Gent dat voor draagmoederschap naar de VS is gegaan. De wensouders konden hun naam allebei op de geboorteakte laten zetten, want dat kan nu in de VS, en dus zijn zij met een "eigen kind" teruggekeerd naar België. Probleemloos.'

'Voor homoparen is dat natuurlijk moeilijker. Ons land erkent geen meeouderschap voor vaders, dus wordt een geboorteakte met twee vaders niet aanvaard. Als er maar één Belgische vader en een Amerikaanse moeder op de akte staat, dan vermoeden sommige gemeenteambtenaren al snel dat het om commercieel draagmoederschap gaat en weigeren ze die akte te erkennen. Dat verschilt van gemeente tot gemeente. Een akte zonder moeder wordt helemaal niet erkend in België. Er is dus veel juridische onzekerheid. Het

>>> Lees verder op blz. 10

'De taal die de Amerikanen hanteren doet mij aan verkooppraatjes denken. Terwijl het hier wel om kinderen gaat!'

VERONIQUE VAN ASCH
advocate

'Bij gebrek aan een wettelijk kader heerst er veel willekeur en onzekerheid. De ene gemeenteambtenaar keurt dingen goed die een ander afkeurt'

FREDERIK SWENNEN
hoogleraar en expert in familierecht